

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

902.6
Vár

"1950"

Szerző:

Cím:

Forrás:

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Helyszám:

Milyen volt egy középkori otthon a Várban

„Kapualj-múzeum” rejtett fényhatásokkal —
Helyreállítják egyetlen teljes gótikus tornyunkat

Amikor Budapest utcái, főforgalmi útvonalai, városrészeit házról-házra csinosodnak és ünnepi külsőt öltöttek a nagy nemzeti ünnepre, ugyanakkor meglepő látványt nyújtanak a Pesti Dunaparttól a Várhegy újja-építési munkái. A házak tetelén nagy kedvvel mozognak a tetőfedő ácsok, az elpusztult tetőkre „sapkát raknak”. A szép tavaszi időben a Várhegy nyugati lejtője egész szilencijé óráról-óra teltebbé válik. Építési állványok ölelik körül a romokat s az állványokon körbejárnak és buzgón tevékenykednek a pallérok...

Amikor öt esztendővel ezelőtt, január utolsó napjaiban, ostromzajban és még füstölgő romok között megkezdték a városrendezők a munkájukat, még csak a távoli célokat határozták meg. Ami akkor még mérnöki szöveg és rajz, szó és papír volt —, ma itt már építkezésekben öltött testet. Városrendező kísérorék elmondja, hogy ritkán adatik meg kultúrtörténetészekből és építészekből összekovácsolt városrendező gárdának, hogy örömeiket leljék és maguk tapinthatassák művüket, amint a tervezetek papírjaiból téglák állnak össze, falak emelkednek és utcák csinosodnak. Lelkesen közli, hogy

22 műemlék-értékű ódon házat

ápol és véd ezen a történelmi területen a modern városrendezés.

Megállunk a Tárnok-utca 14. számú ház előtt. Az épület átnyúlik az Országház-utca 18. számú telekre. Mindkét épület régóta lakóház: a XIV. századból való. Szeretettel „tapogatták” a munkások ezeket a falakat. Hat évszázad emlékei üzennek itt a mai embernek.

— Ez a ház

a XIV. századi ember otthonát

demonstrálja — kapjuk a felvilágosítást. — Ha akkori mivoltában már nem tudjuk teljesen rekonstruálni és a XIV. századi lakó magánéletét igen kevés jelből tudjuk itt leolvasni —, arra nagyon jó lesz, hogy egy részébe betelepítsük a Fővárosi Történelmi Múzeum egy részét — mintegy interieur-szerűen. A többi része modern értelemben használható lakásként épül fel újra.

— Sok gótikus maradvány van itt? — kérdeztük.

— Akad épp elég! Nézzük csak az Uri-utca 32. alatti épületet. Itt egy XIV. századból való

gótikus kapualj

maradt épen. Szép csipkés gót faragványok díszítik a boltozatát: ez is a

középkor ittelejtett emléke. A gót faragványokat most tisztítják. A kép, amit a csipkés kapualj ad, olyan megragadó, hogy az utca felé rácsajtóval lezárjuk és *muzeális értéként* prezentáljuk az erre járó látogatóknak. Egy kis középkori múzeumot kap így a néző. Elvezheti anélkül, hogy be kellene nyitni. Olyan nagy örömet okozott a városrendezőknek ez a kis középkori „csesebecse”, hogy a modern kiállítástechnika *világítási effektusával*,

rejtett fényhatásokkal

emelik ki a szépségét, belső világítások révén, az esti órákban.

Itt közbevetettük, hogy szép az ötlet, de hiszen csak a kapualj dongaboltozata van meg, — a házat elvitte felőle a bomba. Hogy lesz ebből kis középkori múzeum?

— Ugy, hogy rendes modern stílusban lakást építünk fölé, de természetesen úgy, hogy az egész ház szervesen beilleszkedjen a Vár kepebe.

— Az ipari termelés volumenéből előre biztosította a kormányzat a Vár újjáépítéséhez szükséges különleges cserépanyagot — mondja kísérorék. — Mindenütt hódfarkú cserépet használunk. A fődémeket is — igen okosan — nem fából, hanem könnyűcementből öntik ki: ezek *tűzbiztosak!* A hivatalos helyek igazán megértéssel és bürokráciamentesen intézik kéréseinket. Ahol például a tetőfedésnél cseréppel nem boldogulunk, még *vörörszet* is kiutalnak számunkra. Mondhatom, rendkívüli érdeklődés van munkánk iránt és a restauráció legváratlanabb nehézsé-

geit is segítenek megoldani minden hivatalos helyen.

Bücsüzóul az egykori helyőrségi templom mellett sétálunk el. Tornyát éppen most állítják helyre. A hatalmas állványzatokon még a középkorban sem dolgozhattak ekkora ügybuzgalommal a kőművesek, mint mostani utódaik. A templomtorny az

egyetlen gótikus tornyunk,

amely teljes magasságában áll, úgy, ahogy megépítették. Helyreállítása fontos, a városképet is igen jelentősen megváltoztatja. A középkori kőfaragó-kismesterek kezénymát viselő hatalmas torony most még valósággal eltűnik a nehéz faállvány ölelő karjaiban. A tornyot megszerették a városrendezőink és a kőfaragók. Az állvány nem támaszkodik a toronyhoz, mert az utolsó órákhoz értünk, hogy omlatag falait megmentjük az összeomlástól. Vassal és betonnal merevítik meg a gótikus faragványokat. A vakolatok alatt lappangó sok szép emléket is napvilágra hozzák. Mire az állványt leszedik — elöttünk áll majd a legszebb és legrégebbi középkori templomtorny...

(ej.)

városháza — 1896/50